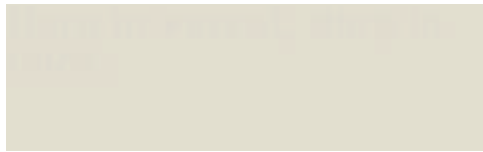


28 augustus 2008 14:13 | Leeftijd 7 dagen | Thema [Havens](#), [Maatschappij](#), [Wonen](#), [België](#)

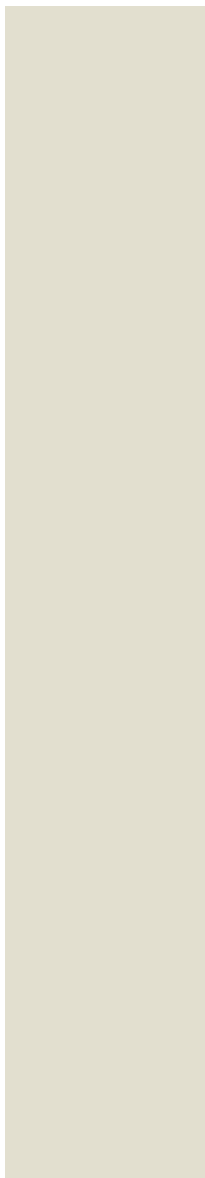
## Doel onder de dreiging van de slopers :: Het ware verhaal

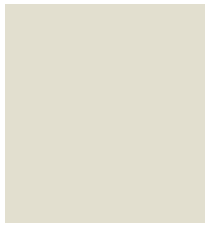
Na herhaaldelijk mislukte pogingen, lukt het de aannemer van de afbraakwerken maandag 18 augustus toch om aan de afbraak van 18 huizen in Doel te beginnen. De Beverse politie, versterkt met een vijftig koppige federale politiemacht in gevechtssuitrusting, moet de actievoerende Doelenaars 'hun veiligheid garanderen'. Wanneer ik een dag later het dorp bezoek, zijn het niet de Olympische spelen die hier de harten beroeren en de tongen doen spreken. Doel wordt beheerst door de dreiging van de sloophamer.

*Will Broex*



Pictures





Surrealistisch. Als je Doel niet kent, is dat wellicht het woord dat het best de indruk weergeeft die je hebt wanneer je het dorp ontdekt. Eens je de snelweg verlaat, kom je in een industrieel landschap terecht. Nergens een huis, alleen maar containers, vrachtwagens en industriebouw. Kilometers lang alleen maar dat en af en toe een blik op de Schelde. Plots doemt dan de kerncentrale in de verte op. Dat is het eerste beeld dat je van Doel te zien krijgt en zo blijft het tot het landschap plots overgaat in polder. Pas dan, op minder dan een kilometer van het dorp, zie je ook de kerktoren en huizen. Eens je in het dorp loopt, en je kijkt niet naar de georganiseerde verkrotting, negeert de gruwel van de reeds gesloopte huizen, blijkt dit door kerncentrale, Schelde en haven met bijbehorende bedrijven ingesloten Doel een warme oase van menselijkheid en rust te zijn in het industriële landschap.

Dinsdag 19 augustus. Ik heb een afspraak met Frie Lauwers. Ze is actief in **KunstDoel**, een organisatie die Doel wil behouden als een KunstEvenementenDorp en woont in een fraai huis in de schaduw van de molen op de Scheldedijk. Ongeveer 2,5 jaar geleden kwam ze hier wonen. Voor het zover was stond ze al 3 jaar op de wachtlijst. In het leegstaande dorp was zogenaamd niets vrij... Frie stond 434ste op de wachtlijst van de intercommunale.

### **Doel is nog steeds leefbaar**

Wat minister president Kris Peeters ook mag beweren, de mensen die nog in Doel wonen, vinden hun dorp nog heel goed leefbaar. De bewoners die nu vertrekken zijn voornamelijk oudere Doelenaars die de druk van de afbraak niet aankunnen en met pijn in hun hart eieren voor hun geld kiezen. Zij verlaten hun dorp niet omdat ze menen dat het niet meer leefbaar is, maar omdat ze de vernietiging van hun omgeving niet aankunnen.

Kris Peeters gebruikt argumenten, om aan te tonen dat Doel niet meer leefbaar zou zijn, die, volgens Frie, geen steek houden. Een feit is dat ze zijn argumenten punt voor punt weerlegd. "Eerst en vooral zou Doel niet meer leefbaar zijn vanwege de kerncentrale en de industrie. Die kerncentrale staat hier al veertig jaar! Dan vraag ik me toch af wat de overheid haar houding geweest is in de veertig jaar hiervoor. Wat de industrie betreft: die ligt aan de overkant van de Schelde. Trouwens precies door de kerncentrale mag hier in een veiligheidszone van 1800 meter geen zware industrie komen.

Peeters zijn volgende argument is dat de 'Oude Doelenaar meestal verdwenen zou zijn.' Dit is ronduit een discriminerend argument. Ik heb daar op geantwoord dat ik dan ook Borgerhout zou ontruimen. Dat vonden zij dan een discriminerende opmerking. Nu, neem mij niet kwalijk, maar een inwoner is toch een inwoner. Of hij nu een oude of een nieuwe Doelenaar is. Ook dit argument kan je niet staande houden; als ik het niet mag gebruiken in Borgerhout, mogen zij het hier ook niet gebruiken.

KunstDoel nodigt u op donderdag, 4 september vriendelijk uit op de vernissage van een groepstentoonstelling van "Doelkunstenaars" in literair-artistiek café Den Hopsack in Antwerpen. Voor meer informatie en een korte voorstelling van de deelnemende artiesten en hun motivatie, kunt u een kijkje nemen op de **KunstDoel** website. **Hier** kan u de uitnodiging downloaden

Argument nummer drie is dat hier geen winkels zijn. Daarop stel ik dan voor dat je de helft van de Ardennen begint te ontruimen. Ja zeg, we leven in deze tijd en we gaan gewoon één keer in de week winkelen en hebben een koelkast en diepvriezer.

Het vierde argument is dat er in Doel geen verenigingsleven zou zijn. Ja, we hebben hier inderdaad geen golfclub. Dan zou Doel waarschijnlijk ook niet moeten verdwijnen. Maar we zijn hier een dorp met mensen die met elkaar leven in plaats van naast elkaar. Een keer in de week is er een grote volkskeuken en eten we allemaal samen voor vier euro. Er zijn zoveel gemeenschappelijke activiteiten, er is het volkse jachtclubje en de verschillende kunstminnende activiteiten. Iedereen heeft hier het gsm nummer van iedereen."

### **Geschiedenis van de krakers**

Op een zeker moment begon Doel leeg te lopen. Er was een door de haven georkestreerde campagne opgezet om de eigenaars ervan te overtuigen hun huizen te verkopen aan de sociaal bemiddelaar. Doel zou door het Deurganckdok niet meer leefbaar zijn, het was maar best dat de mensen nu hun huis verkochten en nog een extra premietje opstreken. Zo kwam er een grote leegstand. "Nu blijkt echter dat we van dat Deurganckdok geen hinder ondervinden. We horen alleen, als de wind toevallig eens van die kant komt, vaag het stapelen van containers," vertelt Frie.

"De leegstand trok mensen van overal aan. Er kwamen particulieren, bedrijven uit de Kloosterstraat in Antwerpen en anderen om de huizen te slopen en de buitgemaakte inhoud duur te verkopen. De mensen die wel in Doel waren blijven wonen, waren verbijsterd. Zij lanceerden een oproep in de pers: "Mensen, kom hier alsjeblieft wonen, gelijk wie, maar stop die plunderingen en vernieling van ons dorp." Deze oproep viel niet in dovemansoren. De eerste golf van krakers kwam zich in het polderdorp vestigen. Dit waren krakers die kwamen met een visie: "Wat hier gebeurt kan echt niet, wij bezetten de huizen, houden die netjes en in orde tot er iets uit de bus komt."

Frie: "De leegstand werd beperkt en de huizen onderhouden. De verstandhouding tussen deze krakers en de Doelenaars, die hun dorp zagen heropleven, was prima. Natuurlijk, dan komt dat in de pers. Alles was gratis in Doel, elektriciteit, water, huur... Dit bracht een tweede 'invasie' van krakers teweeg. Met deze krakers, die voornamelijk uit Vlaanderen en Nederland kwamen, waren de Doelenaars echter niet zo gelukkig. Zij zijn degenen die de huizen alsnog afgebroken hebben. Deels werden weerom zaken uit de huizen gesloopt om te verkopen. De speed waaraan deze krakers verslingerd waren, was zo duur dat ze zich verwarmde met het stoken van deuren die ze her en der uit de huizen sloopten."

Intussen was Doel zelfs in de internationale pers aan bod gekomen. Overal kreeg men te horen dat in Doel alles gratis was. "Toen zijn van alle kanten alle mogelijke soorten Roma naar Doel gekomen. Ze kwamen vanuit Nederland, Duitsland, Albanië, Roemenië, het voormalige Joegoslavië, enfin van overal. De eerlijkheid verplicht me om te zeggen dat daarvan een deel onvoorstelbaar brutaal te werk is gegaan. Een ander deel deed echt zijn best om zich, uiteraard vanuit hun eigen cultuur – die haaks op de onze staat -, wat aan te passen," gaat Frie verder in haar uiteenzetting over de recente geschiedenis van Doel.

"Dat verschil in cultuur uitte zich bijvoorbeeld heel duidelijk toen de Roma kinderen, op aandringen van het ministerie van onderwijs, naar school gingen. Er werd een prachtige bus ingelegd om de Roma kindjes naar verschillende scholen te brengen. Ze konden immers niet

allemaal in het kleine schooltje van het nabij gelegen Kieldrecht terecht. 1 week zat die bus vol. Na die eerste, leuke schoolweek, zag je dag na dag de bus steeds leger worden. Tot er nog maar 1 Roma kindje naar school ging. Kijk, het gaat hier over nog echt zwervende zigeuners. Die mensen zijn vrij. Zo wilden ze wel leren lezen, schrijven en vooral rekenen, maar het mag geen belasting worden, hun vrijheidsgevoel niet aantasten. In elk geval zorgde de culturele verschillen voor een ware clash tussen de krakersgroepen. Op een gegeven moment liepen zowel de krakers als de Roma gewapend rond. En dan had je nog de spanningen tussen de diverse Roma clans onderling. Het was hier echt niet meer te doen. Dat was de tijd dat we allemaal ons huis beveiligde, ieders gsmnummer hadden en de burens verwittigde als we naar de winkel moesten. Anders stonden ze binnen. Toen doken ook de papieren met "BEWOOND" in grote letters achter de vensters op. Ook ik heb het meegemaakt. Een busje stopte voor de deur, vijf mannen stapper daaruit. Ze komen bellen en zeggen: "Mevrouw, groot huis. U boven wonen, wij beneden." Maar dan zijn de illegalen eruit gehaald. Dat waren op zich ook verschrikkelijke beelden. Mannen aan de ene kant, vrouwen en kinderen aan de andere."

De Roma die je nu nog in Doel aantreft zijn vriendelijke mensen, die hun eigen leven, grotendeels buiten, leven. Ze nemen niet deel aan de strijd voor het behoud van Doel, maar veroorzaken ook geen problemen. Ze waren er al voor de grote 'Roma invasie', en zijn net als hun witte burens geplaatst door het OCMW. De mensen die het OCMW in Doel plaatste waren er doorgaans die ze liever niet in Beveren hadden. Toen de 'nieuwe' Roma er ook nog eens bijkwamen ontstond er een vreemdsoortig getto van verschoppelingen.

### Goed beleid

"Ik zal je eens een voorbeeld van 'goed beleid' geven. Wanneer je Doel nadert, ligt aan je linker hand een dok, het Doeldok. Dit dok heeft een rechte en een schuine oever voor de industrie die daar zou komen. Die industrie is er nooit gekomen. Op dat hele dok heeft intussen welgeteld één (!) boot gelegen, een verroest geconfisqueerd schip. Pas op: dat dok ligt daar wel al zo'n 20 à 25 jaar en intussen zijn ze het terug aan het dempen. Discreet weliswaar, maar ze zijn het aan het dempen met het slib uit het Deurganckdok. Daar hebben ze een kleine misrekening gedaan die als gevolg heeft dat ze dagelijks 1 cm slib moeten afgraven." (Op [Wikipedia](#) vind je een heel goede uiteenzetting over het Doeldok en de plannen uit de jaren '60 voor de havenuitbreiding op de linker Scheldeoever. Om het verhaal van Doel goed te begrijpen een echte aanrader.)

"Het Doeldok ligt daar alleen maar water te wezen. Daarachter ligt het Verrebroekdok. Dit Verrebroek dok marcheert niet goed, ook weer een kleine vergissing, en is nog niet af. Dat zijn dus die dokken die noodzakelijk waren voor de havenuitbreiding, waar mensen voor onteigend zijn, gezinnen uit elkaar gevallen en zelfmoorden voor gepleegd zijn. Collateral damage, noemen ze dat dan. Dat wil dus zeggen: miskleun op miskleun. Het Deurganckdok dan, dat is nog niet af, slibt elke dag met 1 cm dicht en is zo gebouwd dat grote schepen er niet of alleen achterwaarts gesleept in kunnen. Het dok wordt nog niet voor de helft van zijn capaciteit gebruikt. Ik kan het weten, want ik zie de schepen varen. Ze moeten hier met geen cijfers afkomen, als ik ga werken zie ik de lege parking van de havenarbeiders en weet ik dat er geen schip ligt. Als ik met de hond ga wandelen, ten einde de dijk aan het Deurganckdok, zie ik de 'olifanten' werken, of veelal niet werken. Ons moeten ze daarover niets wijsmaken."

Bij dit alles zou je toch vermoeden dat het aanleggen van dokken op zijn minst zou stoppen. In de Waaslandhaven liggen intussen al drie dokken die helemaal niet of nauwelijks gebruikt worden. Geloof het of geloof het niet, maar je kan het natuurlijk altijd opzoeken: boven Doel wordt er nog een dok gepland, te weten het Saeftinghedok. Er is namelijk een studie die veronderstelt dat, door het groeien van de economie, het Deurganckdok binnen enkele jaren

te klein zal zijn.

Frie: "Nu weet u dat de groei van de economie stilstaat of zelfs achteruit gaat. De vracht die hier voorbij vaart en vervolgens met vrachtwagens getransporteerd wordt, levert geen extra werk of meerwaarde op. Het gaat hier om een zogenaamde 'hub' zoals bij een computer, een verbinding, verdeling. De vrachtwagens die van hier vertrekken en de wegen bevolken leveren alleen maar veel schade. Dat is de realiteit, wat ze in Antwerpen ook mogen beweren. Ik daag iedereen uit om hier 14 dagen met een verrekijker op mijn terras te komen logeren. Ze kunnen dan zelf zien wat er gebeurd."

### **Teken de petitie**

Doel moet blijven! Dat is in elk geval de mening van de bewoners van het polderdorp. Na mijn gesprek en wandeling door Doel, ben ik dezelfde mening toegedaan. Dit dorp leeft, de mensen hangen ongezien sterk aan elkaar en het biedt tenminste nog een rustpunt in de industriële woestijn die het omringt. KunstDoel heeft een open brief opgesteld, gericht aan de Vlaamse Regering. We roepen iedereen met aandrang op om deze **petitie** te tekenen.

Nog meer steun kunnen we geven door heel alert de berichtgeving over Doel te volgen, mee te doen aan de talrijke acties of door brieven aan politici te schrijven.

KunstDoel is ook nog op zoek naar een bekend kunstenaar die in Doel een project wil opzetten om aan te tonen dat hij/zij begaan is met het dorp en het wil behouden.